WASHINGTON D.C.

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 190. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 3-го ЖОВТНЯ 1957 ЦЕНТІВ 5 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 3, 1957 No. 190. VOL. LXIV.

ЗАЯВА ГУБ. ФОБУСА ЗМІНИЛА РІШЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА АЙЗЕНГАВЕРА ВІДКЛИКАТИ ВІЙСЬКО З ЛИТТЛ РОКУ

Вашингтон. — Зустріч през. Айзенгавера з чотирма представниками конференції південних губернаторів, яка відбулася у вівторок 1 жовтня ц. р., закінчилася була початково проголошенням комунікату, в якому Президент, стверджуючи, що губ. стейту Арканзо Фобус, приймаючи передану йому губернаторами вимогу, що він готовий нести повну відповідальність за втримання законности і порядку в Литтл Року і не противитися виконанню наказів федерального суду, обіцяв вивести з Литтл Року федеральне військо і передати командування над місцевою Національною Гвардією у стейті Арканзо знову в руки губернатора. Нарада президента з губернаторами тривала понад одну годину і перед нею та під час її тривання губернатори відбули низку телефонічних розмов з губ. Фобусом. Темою наради була виключно інтеграційна криза в Литтл Року і не торкалася вона взагалі проблеми шкільної інтеграції у південних стейтах. Свою обіцянку вивести федеральне військо і передати командування над Національною Гвардією в руки губ. Фобуса, през. Айзенгавер узалежнив передусім від готовости губ. Фобуса подбати про те, щоб у Литтл Року були виконані накази федерального суду в справі інтеграції. Тим часом, губернатор Фобус, проголошуючи текст зредагованої ним на вимогу південних губернаторів заяви, ствердив у ній тільки, що він готовий нести повну відповідальність за втримання законности і порядку в Литтл Року після виведення звідти федеральних військ, як теж, що він особисто завжди виконуватиме доручення федерального суду. Проголошена губ. Фобусом заява виявилася неприйнятливою для през. Айзенгавера, бо висловлюючи свою обіцянку про виведення федеральних військ із Литтл Року, він прийняв був до уваги передане йому губернаторами запевнення губ. Фобуса, що він на терені його стейту були виконувані рішення федерального суду. Заява губ. Фобуса привела таким чином до дальшої затримки в полагодженні інтеграційної кризи в Литтл Року. У своїй відповіді на цю заяву Президент проголосив свій другий комунікат, в якому стверджує, що губ. Фобус не дав потрібних гарантій щодо вдержання законности і порядку в Литтл Року і тому Президентові не залишається ніякого іншого виходу, як вдержувати там федеральне військо. В цьому ж комунікаті през. Айзенгавер подякував учасникам делеґації південних губернаторів за їхні намагання довести до полагоди інтеграційної кризи в Литтл Року і висловив сподівання, що вони доведуть вкінці до бажаного успіху, значить для встановлення респекту до рішень федерального суду і до виведення федерального війська з Литтл Року.

Чотири губернатори перед конференцією з президентом Айзенгавером. Зліва направо: Френк Клемент (Теннессі), Лютер Гаджес (Північна Каролайна), ЛеРой Коллінс (Флорида) і Теодор МекКелдін (Меріленд).

Єлисавета II братиме участь у 100 урочистих церемоніях у ЗДА

Вашингтон. — Білий Дім оголосив програму прийняття англійської королівської пари, з якої виходить, що королева Єлисавета II буде учасником в більше як 100 церемоніяльних подій від 16-го жовтня до 22-го жовтня цього року. Ця програма має 9 сторінок, і вона свідчить про те, що це буде найважливіша королівська візита від 1939-го року, коли в цій країні гостювала королівська пара король Юрій VI і королева Єлисавета від 7-го до 10-го червня. Королівський почет складатиметься з 15-ох осіб, і його очолюватиме канадійський прем'єр Джан Дж. Діфенбейкер із дружиною й англійський міністер закордонних справ Селвин Ллойд. Президент Айзенгавер із дружиною звичайно вітає гостей в північному портику Білого Дому, але цим разом він із дружиною вийде на військове летовище, щоб привітати таких надзвичайних гостей, як королева Єлисавета II і її чоловік князь Філіпп. Англійська королівська пара буде мешкати в Білому Домі, а не в домі Блер, де звичайно мешкають гості Президента. Віцепрезидент Ричард М. Ніксон із дружиною будуть господарями під час візити королівської пари на Капітолі 18-го жовтня. 16-го жовтня королева Єлисавета II буде зі своїм почетом в Джеймставні, Вірджінія, 17-го, 18, 19, і 20-го жовтня в Вашинґтоні, а 21 жовтня в Ню Йорку, звідки відлетить до Лондону.

Вибір Гоффи майже запевнений

Маямі Біч, Флорида. — Вибір Джеймса Р. Гоффи на голову Міжнародного Братства Шоферів майже запевнений після того, як делеґація з Лос Анджелесу більшістю 86-ох до 23 голосів вирішила підтримувати Гоффу, хоч впливовий серед цієї делеґації містоголова спілки шоферів Френк Брустер заявився проти Гоффи, і є одним із кандидатів на голову в цій організації. Також східні делеґати, які репрезентують 250,000 членів, заявилися за Гоффою, хоч Сенатська Слідча Комісія має докази про те, що Гоффа зловживав спілковими фондами і мав зв'язок зі злочинними елементами. Проти Гоффи виступають три містоголови спілки шоферів Френк В. Брустер із Сіеттел, Вільям А. Лі з Шикаґо і Джозеф Дж. Дівайні. Але їхня акція не є скоординована, і вони не мають більшої підтримки серед делеґатів. Головний суддя Найвищого Суду ЗДА Ерл Воррен відкинув просьбу противників Гоффи, щоб відкласти вибори управи Міжнародного Братства Шоферів тому, що більше як половина делеґатів є вибрана неправильно. Це рішення Воррена більшість делеґатів — прихильників Гоффи, привітала овацією. Три згадані противники Гоффи заявляють, що вдасться перешкодити виборові Гоффи на голову спілки, але об'єктивні обсерватори не бачать такої можливости.

В осінніх місяцях має збільшитися число затруднених

Вашингтон. — Бюро Затруднення при департаменті праці передбачає, що в осінніх місяцях цього року збільшиться число затруднених. Це бюро зробило огляд заапотребування на працю в 149 більших районах і ствердило, що в двох третіх цих районів і промислові і непромислові підприємці пляннують збільшувати число затруднених. На основі даних стейтових бюр праці значніше збільшиться число робітників у мануфактурній промисловості, але бюро затруднення при департаменті праці передбачає, що це збільшення буде дещо менше як восени минулого року. До більших районів, в яких має бути загальне поміркуване збільшення числа затруднених, належать: Дітройт, Шикаґо, Лос Анджелес, Лонґ Біч, Филаделфія, Бостон, Ст. Луїс і Балтимор. Це збільшення числа затруднених відноситься до місяців жовтня і листопада. В грудні Майже в усіх районах має меншає число затруднених.

Д-р Л. Ортинський обраний на голову Гол. Управи Дивізійників

Торонто, Канада. — Президія Братства кол. Вояків I. Української Дивізії УНА відбула 29 вересня 1957 року свою другу сесію, на якій підсумувала висліди референдуму для вибору нових керівних органів Братства. Запропонована першою сесією листа кандидатів була одноголосно прийнята делеґатами, що заступали крайові управи в Австралії, Арґентині, Канаді, Німеччині і ЗДА, внаслідок чого до керівництва Братства увійшли: Головна Управа: голова — д-р Любомир О. Ортинський, 1 заст. голови — мґр. Ярослав Бенцаль, 2 заст. голови — Богдан Бігус, секретар — Євген Шипайло, орг. референт — інж. Іван Скіра, фін. референт — Володимир Гриньох, вільні члени: Кирило Григорович і Ярослав Терлецький. Контрольна Комісія — полк. Р. Долинський, Я. Закаляк, Ю. Ференцевич, Я. Голинський і В. Дубик. Товариський Суд: полк. Г. Сосідко, Б. Кальба, інж. Б. Підгайний, А. Хотинецький і сот. С. Гуляк. Рішено теж, що осідок Головної Управи буде в ЗДА.

ПРОФ. Д-Р ВОЛОДИМИР КУБІЙОВИЧ, ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР НТШ НА ВІДВІДИНАХ У ЗДА

Проф. Вол. Кубійович

У понеділок, 30-го вересня, головну канцелярію УНСоюзу та приміщення В-ва „Свобода" відвідав відомий український вчений, автор і діяч, генеральний секретар Наукового Товариства ім. Шевченка та голова його европейського Відділу в Сарсель у Франції, проф. д-р Володимир Кубійович, що в п'ятницю, 27 вересня, приїхав літаком з Франції до Ню Йорку на кількамісячні відвідини в ЗДА і Канаді. Проф. Кубійович, що є автором понад 100 праць в українській, англійській, французькій, німецькій і чеській мовах, зокрема з обсягу географії і демографії, автор 5 українських статистичних річників, атляєу України і суміжних країв та праць про національні відносини на українських землях, є головним редактором монументальної Енциклопедії Українознавства, три томи першої (загальної) якої уже появилися в Німеччині, а друга (гаслова) частина появляється тепер зошитами (досі появилось уже 6 зошитів). — Проф. Кубійович є також головним редактором англомовної Української Енциклопедії, яка появиться в двох томах старанням і коштом УНСоюзу. Саме тепер завершується остаточна підготова до друку першого тому. Ціллю відвідин проф. Кубійовича в ЗДА і Канаді є у першу чергу відвідини двох найбільших клітин НТШ в цих країнах та зустріч з поодинокими членами Головної Ради НТШ, головою якої є проф. д-р Роман Смаль Стоцький, також голова Американського НТШ. Не менш важливою причиною і ціллю відвідин проф. Кубійовича є справи Енциклопедії Українознавства та англомовної Української Енциклопедії, зустріч із співробітниками та редакторами поодиноких ділянок на цих теренах, як і зустріч з громадянством та поінформування його про зв'язану з виданням Енциклопедії працю, подяка за дотеперішню підтримку і перевірка можливостей дальшої допомоги для завершення того монументального культурного діла. Побуваючи в цій країні та в Канаді, проф. Кубійович плянує, за посередництвом і при допомозі місцевих наукових, нав'язати також контакт з американським і канадійським науковим світом. У половині цього місяця проф. Кубійович виїздить до Канади і звідти поверне також свої відвідини більших українських осередків. Відвідавши УНС і „Свободу" в товаристві д-ра Атанаса Фіголя, керівника В-ва „Молоде Життя" в якому появляється Енциклопедія Українознавства, проф. Кубійович був гостем УНСоюзу на обіді і впродовж дня познайомився основно із станом підготови видання англомовної Української Енциклопедії.

У Сирії підтримують занид щодо „американської змови"

Дамаск. — Сирійський уряд оприлюднив 45-сторінковий акт обвинувачення проти 10-ох „змовників", які нібито діяли під зверхнім наглядом службовців із американської амбасади в Дамаску, з ціллю скинути теперішній режим і настановити новий, слухняний Заходові. Між тими десятьма сирійськими обвинуваченими є також колишній президент і фактичний тодішній диктатор Сирії Адіб Шішеклі та полк. Ібрагім Гуссейн, колишній військовий аташе в Римі. Перший з них перебуває тепер у Швайцарії, останній — у Туреччині. Крім них, — ще два обвинувачені є за кордоном, а у в'язниці опинилось шістьох „змовників", які стануть перед судом. Всім їм грозить кара смерти. В тому акті обвинувачення повторюється знову оскарження під адресою „американського експерта ч. 1 від роблення переворотів" — колишнього другого секретаря американської амбасади в Сирії, Говарда Стона. Поруч із ним у тій „змові" мали брати участь американський військовий аташе полк. Роберт Моллой і віце-консул Франсіс Джімон. Всіх їх шість тижнів тому сирійський уряд признав „небажаними особами" і вони виїхали з Сирії. Державний департамент у відплату зажадав виїзду з Вашингтону сирійського амбасадора.

Франція просить стриматись з доставами зброї для Тунісії

Париж. — Французький міністер закордонних справ Християн Піно звернувся з закликом до союзників Франції — не називаючи їх за іменем — щоб вони стримались з постачанням Тунісії будь-якої зброї, поки не відбудеться намічена конференція між керівниками французького уряду і туніським президентом Габібом Бурґуїбою. Французький уряд Моріса Бурже-Монорі, ще перед своєю димісією звернувся з такою пропозицією до туніського президента. Американські обсерватори в Парижі не виключають, що на упадок уряду Монорі вплинула в деякій мірі вістка, що Америка рішила підтримати заходи Тунісії, щоб дістати зброю для своєї невеличкої армії, яка нараховує взагалі 6,000 мужа. Доставити для них кріси й скорострілі погодились Італія, Голландія і скандинавські держави.

На Кубі висадилися нові повстанці

Гавана, Кубинська Республіка. — З місцевости Манзанільйо повідомляють, що там висадилася нова група повстанців, яка під проводом політичного втікача Педра Мірета прибула на скріплення повстанців Фіделя Кастра. В тому самому місці 2-го грудня минулого року висадився був із групою повстанців Фідель Кастро, якого й досі не вдалося перемогти урядовим військам президента Фульхенція Батісти. З інших джерел повідомляють, що вістка про цю нову висадку не провірена, бо на Кубі існує пресова цензура від довшого часу. Манзанільйо лежить в східній частині острова Куби, в провінції Орієнте, а якій Фідель Кастро втішається прихильністю населення та з успіхом веде партизанку проти режиму Батісти.

ВСУПЕРЕЧ ВОЛІ СССР — ЯПОНІЯ ВВІЙШЛА ДО РАДИ БЕЗПЕКИ ОН

Об'єднані Нації. — Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй вибрала у вівторок 1 жовтня ц. р. трьох нових членів до Ради Безпеки, при чому одним із них була Японія, всупереч меткій аґітації Совєтів і їх прибічників. На 80 приявних членів Об'єднаних Націй з-поміж усіх 82-х, у тайному голосуванні впало 55 голосів на Японію та 25 на кандидата Совєтів, Чехословаччину. Таким чином Японія ввійде на місце уступаючих Філіппін на дворічний термін. Поруч із нею обрано Панаму й Канаду на місце Куби й Австралії. Для важности вибору треба було осягнути найменше 50 голосів. Негайно після проголошення висліду голосування, представник Совєтів зголосив протест, в якому оскаржує держави, які голосували за Японію, що вони порушили „джентлмент аґрімент" з 1946 року і чартер Об'єднаних Націй. У 1946 році члени Об'єднаних Націй погодились, що одно місце в Раді Безпеки буде належати Східній Европі. Совєти інтерпретують цю домову, як обов'язуючу і досі. З'єдинені Держави вважають, що те домовлення обов'язувало на одну-дві сесії та не може обов'язувати при цілком зміненому членському складі Об'єднаних Націй. У 1946 році не бралося під увагу азійських держав, яких тоді було ще в ОН дуже мало. 23-тя стаття чартеру ОН, на яку натякає совєтський протест, поручає вибирати членів Ради Безпеки за їхніми заслугами для зберігання світового миру та за географічним принципом. Представник З'єдинених Держав, які висунули-були кандидатуру Японії і вели за неї кампанію, висловив вдоволення з перемоги Японії заразу першому голосуванні та ствердив, що Японія має лідеря „з кваліфікаціями державних мужів, мудрістю і відвагою", що з успіхом працюватимуть в Раді Безпеки. Рада Безпеки складається з 11 членів, з яких 5 є постійними (ЗДА, СССР, Англія, Франція і Китай) та шість не-постійними, вибираними по трьох щороку на дворічний термін. Це найважливіша Комісія Об'єднаних Націй, на якій постійні члени мають право „вета" в усіх істотних, не процедуральних, справах. Вибір Японії є тому такий важливий, що це вперше ввійшла до Ради Безпеки, яка, головно розглядає всі справи, які грозять порушенням миру, ворожа альянтам держава з останньої світової війни. Внаслідку цього останнього вибору не є виключене, що СССР погодиться на поширення Ради Безпеки ще на двох членів, щоб Східня Европа могла бути в ній заступлена. Совєти вважають, що Східня Европа — це виключно лише сателітні країни. ЗДА підтримували в одній з минулих сесій Туреччину, зарахувавши її також до Східньої Европи. СССР противиться всяким змінам і доповненням чартеру ОН, лякаючись, щоб не створити прецеденсу для викреслення з чартеру ОН права „вета" постійних членів ОН.

У Відні почалась перша конференція Міжнародної Агенції Атомової Енергії

Відень. — У залі віденського Концертгаве-у відкрито у вівторок 1 жовтня ц. р. першу конференцію Міжнародної Аґенції Атомової Енерґії у присутності представників з 52-х країн, у тому числі також від Ватикану. Люїс Страус, голова американської делеґації, відчитав листа від президента Айзенгавера, в якому Президент висловлює надію, що поділення атом допоможе колись з'єднати поділений тепер світ. Листа ген. секретаря Даґа Гаммершилда відчитав його заступник, мурин д-р Ралф Банч. Климент Ворошилов, як „президент" СССР, надіслав листа, що його відчитав голова совєтської делеґації, проф. Василій Смельяков, в якому була одна з сіх відчитаних і виголошених привітів демагогічна нотка: заклик під адресою західніх держав, що вони не погодились на беззастережне припинення експериментальних вибухів атомових бомб. Організація для Атомової Енерґії постала у висліді заклику Д. Айзенгавера „Атом для миру". Л. Страус заявив, що ЗДА причиняться до практичного здійснення цілей назвної Міжнародної Аґенції. Американський уряд, мовляв, готов доставити дослідний реактор, уладити лябораторію й вивінувати технічну бібліотеку. Л. Страус звернув увагу на величезні, покищо ще навіть неосяжні розумом практичні наслідки, які можуть вийти для прерізних мирових цілей, коли в тягу дальших експериментів добудеться „чисту" атомову енерґію без промінювання радом на далеку віддаль. При помочі атомової енерґії — казав Страус — можна буде будувати тунелі, творити озера й водні резервуари, „переборювати в земних роботах найбільші теренові трудноші, а радіоактивні ізотопи використовувати передусім для медичних цілей. Страус перестеріг не вважати таких міркувань за фантазію, бо, мовляв, неодно те, що сьогодні є дійсністю виглядало ще кілька років тому в ділянці технічних здобутків — чистою фантазією.

Айзенгавер хвалить американську пресу

Вашингтон. — Президент Айзенгавер вислав окреме звернення на відкриття Крайового Тижня Преси, в якому хвалив „докладність, швидкість і сміливість" американської преси. Президент заявив, що трапляється добра нагода „вшанувати журналістів нашої країни, які щодня достачають нам багато фактів та думок про них і тим способом дозволяють робити важливі рішення". Президент написав: „Докладність, швидкість і сміливість американської вільної преси є неперевершені, і традиція відповідальної журналістики є однією з основ нашого демократичного громадянства. У віці великих масових комунікаційних можливостей, коли так легко поширювати брехню і претенсійність, треба конче відзначити тих, які шукають правди і її поширюють". Президент скористав із свого привілею та „привітав репортерів, співробітників та редакторів, які служать громаді за посередництвом преси".

Домагаються підвищення внесків до Синього Хреста

Ню Йорк. — Синій Хрест („Блу Кросс") в Ню Йорку домагається збільшити внески на 40 відсотків тому, що збільшилися кошти утримання шпиталів. Якщо Стейтовий Забезпеченевий Департамент дозволить на це збільшення ставок, тоді всі ті, які належать до Синього Хреста, від початку найближчого року платитимуть на 40 відсотків більші ставки. Синій Хрест забезпечує своїм членам видатки за побут в шпиталі. Покищо немає пляну збільшити внески до Синього Щита („Блу Шилд"), який виплачує забезпеченим видатки лікарям за операції. Стейтовий Забезпеченевий Департамент переводитиме переслухання в цій справі цього місяця. Проти збільшення внесків виступлять представники робітництва та добродійних організацій. Внески до Синього Хреста в Ню Йорку останній раз були збільшені в грудні 1951-го року.

В АМЕРИЦІ

● **Прощаючись з населенням Нюпорту, президент Айзенгавер** подякував за сердечне прийняття і заявив, що в наступному році знову прибуде на літні вакації до цієї місцевости, де йому дуже сподобалося. Пані Айзенгавер також дуже вдоволена з цьогорічного відпочинку.

● **У Денвері,** Колорадо, занедужав 57-річний шваґер колишнього президента Гаррі С. Трумана — Фред Воллес, монтер у відділі шляхів. Воллес захворів кілька днів тому на серце.

● **Директор Корпорації „Дженерал Моторс", Едвард Ф. Фішер,** подарував кардиналові Едвардові Муні в Дітройті золоту монстранцію (дарохранительницю), оцінену на 100,000 долярів. Монстранція оздоблена смараґдами, діямантами і рубінами, які носила покійна жінка Едварда Фішера.

● **16-річний Дейвід Озерски** вийшов зі шпиталю в Брукліні, де переходив лікування очей, ушкоджених їдучим квасом, що його хлюпнув Моріс Кесслер, попікши при цьобу 20 інших учнів і вчителя. Кесслер заарештований і буде відповідати в суді за свій злочин. Озерски ще добре не бачить, але є надія, що зору він не втратить.

● **У Вашингтоні** склав присягу новий підсекретар департаменту скарбу дж. Б. Берд, банкір із Ст. Полу, Міннесота, який зайняв становище Рендолфа Бирджеса, що є тепер представником ЗДА в Раді Північно - Атлантійського Пакту (НАТО) в Парижі.

● **Число смертних випадків** внаслідок автомобільних катастроф у серпні цього року було найбільше від 1941-го року і становило 3,790, на 5 відсотків більше як у серпні 1956 року. У серпні 1941-го на шляхах ЗДА згинуло 3,954 особи.

● **85-річний В. Н. Гартсу** з Північної Каролайни, частинно спаралізований, став батьком своєї першої дитини, яку народила 41-річна його жінка. Це вже 4-та дитина цієї жінки, яка перед тим була два рази замужна.

У СВІТІ

● **У Японії,** вночі з середи на четвер минулого тижня, несподівано вдарив із моря на місто Окінаву тайфун „Фея" швидкістю 146 миль на годину. 40 осіб згинуло, 80 поважно ранено, 111 зникли безвісти, 417 будинків цілком знищено, а 855 пошкоджено. 2,200 мешканців міста стали бездомними. Великі шкоди має американська летунсько - морська база в Окінаві: гураґан перевертав літаки поза ганґарами, зривав з бараків дахи, обертав на румовища вантажні авта й „джіпи". Шкоди американців обраховують на $10 мільйонів.

● **Люїджі Льонґо,** заступник і найбільший суперник голови італійської комуністичної партії Пальміра Толіятті, опублікував на сторінках комуністичної газети „Ль'Уніта" на адресу Центрального Комітету перестороги проти „націонал-комунізму в партійних рядах". Люїджі Льонґо твердить, що націоналкомунізм — це винахід американського державного департаменту, що має одну соціялістичну партію нацьковувати проти другої, а одну комуністичну партію — проти другої".

● **Майкел Голдсмит,** женевський кореспондент американської пресової аґенції „Ассошіейтед Пресс", волів заплатити $89 кари, аніж виявити, звідкіля він дістав інформації про скандал у швайцарській поліції в зв'язку з підслуханими розмовами єгипетської амбасади, що їх хотіли знати французи. Хлібодавці Голдсмита похвалили його за зберігання тайни журналістичних інформацій.

● **Конфедерація Працедавців Машинових Підприємств** в Англії, яка затруднює 2,750,000 робітників, відкинула вимогу юнії зменшити число тижневих годин праці з 44 до 40 при тій самій тижневій винагороді. Працедавці вирахували, що на такій реформі, внаслідок зменшення щотижневої продукції, вони втратили б $448 мільйонів річного прибутку.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗА 12 РОКІВ — 23 УРЯДИ

У Франції нова криза уряду. Самі французи не беруть так трагічно часті зміни урядів у своїй батьківщині, як це сприймає закордон. У Франції змінюються лише міністри — навіть їхні заступники здебільша залишаються на своїх місцях, не кажучи вже про цілий державно-адміністраційний апарат, включно з керівниками 90 департаментів метрополітальної Франції і всіми їх службовцями. Тому кожноразової зміни уряду в її щоденному житті майже не помічається. Легший підхід французів до своїх політичних криз пояснюється і їх не дуже поважним ставленням до всіх політичних партій. Та й на самий парлямент не дивляться вони, як на „табу". Щоб зрозуміти французьку психіку, треба пам'ятати, що в своїй 2.000-річній історії Франція зазнала наймогутніших здвигів і найнижчих упадків, пережила стільки устроєво-політичних змін, що вони давно перестали бути для француза сенсацією. Також і прастара та пребагата культура вигострила французьке „еспрі" — тонке почуття гумору навіть у найсумніших хвилинах. Тому в жадній нації світу не поєднане так майстерно вичуття реалізму і практицизму з романтичною лірикою і легкодушним богемізмом. У політичній ділянці французи вміють сполучати надпартійний державний патріотизм з партійною мозаїкою. Може тому й бувають у Франції фанатики ідей, але рідко трапляються фанатики партійних програм, які змінюються разом із партійними назвами.

Все ж — це своєрідний французький феномен: протягом 12-х післявоєнних років 23 уряди, отже пересічно кожних 7 місяців — новий уряд. Додати: кожний із цих урядів мав прем'єра непересічної вартости. Попередній уряд Ґю Молле побив рекорд „тривкости": він протривав від 31 січня 1956 р. до 25 травня 1957, отже „аж" неповна 16 місяців. Тодішня криза тривала три тижні, і щойно 8 червня прийшов до влади наймолодший в історії 4-ої Французької Республіки, бо тільки 44-річний, Моріс Бурже-Монорі, один із тих соціялістів-радикалів, які не слухались свого партійного шефа Мендес-Франса, а були вірні соціялістичному прем'єрові Молле. Перейняв теж він від Молле у спадщині ті самі дві болячки, які у французькій політичній дійсності є приповідковою квадратурою кола: тепер уже близько трирічну партизанську війну в Альжирі та глибоку господарську кризу, що настала внаслідок цієї війни і припинення долярових інъєкцій від ЗДА.

Уряд Монорі старався розв'язати ці дві проблеми радикальніше в господарській ділянці і делікатніше в альжирській. Погрожуючи димісією, молодий, енергійний міністер фінансів Фелікс Ґейляр перевів значну редукцію бюджету, здевальовав валюту, призначив експортові премії і наклав високі податки на різні предмети імпорту, словом, боровся за зрівноваження торговельного і платничого балянсів і проти інфляції. Все одно, його декрет про замороження заробітніх платень і ринкових цін викликав глибокий спротив як серед сільсько-господарських продуцентів, так і серед робітників, і над урядом постійно висів меч Дамокля — упадок з приводу непопулярних способів санування господарської кризи.

Ще гірше було з альжирською проблемою. Коли в своїй економічно-санаційній політиці уряд зударявся з суперечними матеріяльними інтересами фабрикантів, селян, робітництва, купецтва і з вимогами державної каси, то в альжирській проблемі він мав діло з суто чуттєвими реакціями. Занадто глибоко закорінена ще у французькому громадянстві психіка колоніяльної імперії. Французи все ще рахують, що їхні заморські посілості — це простір на круглo 4,200.000 кв. миль з населенням 45 мільйонів людей. Вони все ще не можуть примиритись з утратою Індо-Китаю і, замість витягнути лекцію з факту залишення поганого для себе настрою в колишніх азійських колоніях, — тремтять, щоб не втратити й того, що мають. А зараховують до „своїх" земель і Альжир, покликаючись на анахронічну статтю своєї конституції, яка дивиться на Альжир, як на чотири французькі департаменти. Надзвичайно скромний проєкт нової конституції для Альжиру з мінімальними поступками для 8 мільйонів мусульман, викликав такий протест правих кіл, що в минулий понеділок разом з цим проєктом провалився і уряд Монорі. Ясно, що комуністи, які нараховують у 594-членному парляменті аж 145 послів, використали нагоду, щоб посіяти заколот, і голосували проти уряду з крайньою правицею.

Враження у світі з цієї останньої кризи погане подвійно: через затягання Францією конструктивної розв'язки проблеми Альжиру та через злегковаження публічної опінії світу. Тому це є справа престижу Франції — закінчити цю урядову кризу якнайшвидше.

ЛИТТЛ РОК

Про Литтл Рок говорять і пишуть сьогодні в Америці і в світі. Чим і як заслужило собі це невелике місто на таку світову, але й, без сумніву, сумну славу?

Шкільна криза в Литтл Року виникла внаслідок того, що в травні 1954 року Найвищий Суд ЗДА визнав окремі школи для білих і кольорових учнів за незгідні з конституцією ЗДА. Два роки тому той самий суд наказав здійснювати об'єднання шкіл „із розважливою швидкістю". Речинці шкільної інтеґрації мали б встановлювати окружні федеральні суди.

Від того часу об'єднання шкіл у 17 стейтах і в дистрикті Колумбія проходило дійсно в „розважливому темпі". В 3.000 шкільних районів із мішаним населенням досі об'єднано школи у понад 700 районах. Але роблено це з різною швидкістю. Найлегше справа пішла в тих стейтах, які межують із північними стейтами, де об'єднані школи існують вже віддавна. В дальших стейтах шкільна інтеґрація відбувалася з деякими перешкодами, а на самому півдні об'єднаних шкіл ще зовсім немає.

Події в столиці стейту Арkензо, Литтл Року, вже майже місяць не сходять із сторінок американської і світової преси. Їх початок такий:

Шкільна Рада в Литтл Року, згідно з наказом Найвищого Суду, виготовила плян об'єднання шкіл „із розважливою швидкістю", тобто щоб повна інтеґрація переведена була в роках 1957-1963. Цей шкільний плян вияснювано населенню впродовж кількох місяців.

У квітні цього року Окружний Апеляційний Суд вирішив, що з початком 1957-58 шкільного року до центральної середньої школи в Литтл Року можуть вписатися і кольорові діти. Навчання мало початися 3-го вересня. Але 29 серпня до цієї справи вмішався губернатор Орвел Е. Фобус, який ще під час минулорічної виборчої кампанії займав проти інтеґраційне становище. Губернатор казав тоді виборцям, що якщо прийде до об'єднання шкіл — то це спричинить заворушення. Клюб білих матерів в Литтл Року вніс прохання до стейтового суду припинити здійснення інтеґраційної програми.

Стейтовий суд видав наказ припинити здійснювання шкільної програми. Але суддя Федерального Окружного Суду Роналд Н. Дейвіс уневажнив цей наказ. Тоді губернатор Фобус, напередодні початку шкільного року, 3-го вересня, поставив коло шкільного будинку вояків крайової ґвардії, щоб не впускали негритянських учнів до школи. Він заявив, що не виступає проти об'єднання школи, а тільки хоче недопустити до заворушень.

4-го вересня вояки крайової ґвардії не впустили до шкільного будинку 9 негритянських дітей, при чому юрба білих загрожувала їх безпеці. Шкільна рада просила суд припинити виконання наказу про об'єднання школи, але суддя Дейвіс 6-го вересня відкинув це прохання.

І ось тоді до цієї справи вмішався федеральний уряд. Губернатор Фобус дістав наказ явитися 20-го вересня в федеральному суді і вияснити, чому вояки крайової ґвардії не впускають негритянських дітей до школи. Ще перед тим губернатор Фобус просив Президента про зустріч, на якій можна було б полагодити шкільну кризу в столиці Арkензо, але ця зустріч, що відбулася 14 вересня, не принесла позитивної розв'язки проблеми, про яку говорили і Фобус і Айзенгавер.

Губернатор не відкликав ґвардистів з-під шкільного будинку, а його адвокати заявили, що федеральний суд не має права над губернатором, який виконує свою владу. Тоді суддя Дейвіс видав наказ губернаторові негайно відкликати вояків з-під школи. Губернатор виконав цей наказ, але заповів апеляцію до вищої інстанції.

Негритянські учні заявили, що прийдуть до школи аж тоді, коли з-під неї відійдуть крайові ґвардисти. 23-го вересня це було можливе, але при допомозі деяких хитрощів. Перед шкільним будинком зібралася вранці юрба коло 500 осіб. — Де негри? — запитав хтось. — Ми їх злінчуємо! — відізвався інший голос. До товпи підійшли 4 негритянські журналісти, і юрба, звернувши на них увагу, не запримітила, як до шкільного будинку бічним входом ввійшло негритянських 6 дівчат і 3 хлопці. Коли демонстранти про це довідалися, вони хотіли вдертися до шкільного будинку, але поліція їх не впустила. Дирекція школи, побоюючись за безпеку кольорових учнів, просила про дозвіл відіслати їх зі школи додому.

Ввечері 23-го вересня президент Айзенгавер заявив, що „не вільно безкарно порушувати федерального закону і що накази федерального суду мусять буди здійснені".

У вівторок 24-го вересня негритянські діти не з'явилися до школи, перед якою була юрба з 300 осіб. Того ж дня Президент вислав до Литтл Року федеральне військо і перейняв команду над стейтовою ґвардією в Арkензо. Ввечері того ж дня він виголосив через радіо і телевізію промову, в якій заявив, що був примушений це зробити, щоб встановити пошану і слухняність для конституційних вирішень федерального суду і для охорони зобов'язуючої в цій країні конституції.

В середу 25-го вересня коло шкільного будинку з'явилися вояки 101-ої парашутної дивізії, які привезли в своєму авті 9 негритянських учнів і під охороною багнетів ввели їх до шкільного будинку. У цей час один із демонстрантів був легко поранений багнетом, а другий дістав прикладом кріса за те, що хотів роззброїти вояка. Цікаве, що білі учні й учениці прихильно поставилися до своїх чорних колеґ, хоч першого дня інтеґрації було неприсутніх в школі 750, в другому 650, а в третьому ще менше білих учнів на всіх 2.000. Один із білих учнів заявив: „Якщо батьки залишать нас в спокою, то ми цю справу самі полагодимо".

У четвер 26-го вересня губернатор Фобус заявив в радіовій і телевізійній передачі, що „федеральне військо окупувало стейт Арkензо", а аґенти ФБІ годинами переслухували молодих дівчат, не повідомляючи про це їхніх батьків. Директор ФБІ Едґар Гувер назвав це твердження Фобуса брехнею, бо аґенти ФБІ переслухували учнів і учениць із центральної школи тільки на те, щоб довідатися, чи дійсно загрожують заворушення учнів на випадок інтеґрації. Список цих учнів подав ФБІ дорадник губернатора Фобуса.

У п'ятницю 27-го вересня провідник демократичної опозиції південних губернаторів проти закону про охорону громадянських прав сенатор Ричард Б. Рассел вислав гостру депешу до Президента, в якій заявляв, що вояки в Литтл Року під час об'єднання школи послуговуються гітлерівськими методами. Президент відповів на це, що вислати федеральне військо до Литтл Року змусила його президентська присяга, щоб „взяти в опіку покривджених", бо інакше запанувала б в тому місті „анархія, яка загрожувала б цілості Унії".

Найновіші вістки говорять про те, що губернатор Фобус хоче скликати надзвичайну сесію стейтової леґіслятури, щоб розв'язати школу в Литтл Року. Тоді федеральне військо мусіло б зняти охорону шкільного будинку, і навчання в ньому відбувалося б на якійсь приватній основі.

1-го жовтня відбулася в Вашингтоні конференція Президента з делеґацією південних губернаторів, на якій обговорювано справу шкільної інтеґрації.

Не знати, як будуть далі розвиватися події в Литтл Року, які стільки шкоди спричинили престижові ЗДА закордоном. Можливо, що наради у Вашингтоні причиняться до розв'язки цієї дразливої справи, що набирає політичного характеру в зв'язку з виборами 1958 року: Боротьба за голоси під час виборів тяжить над шкільною кризою в Литтл Року. Якщо вдасться її усунути, тоді політичні екстремісти й демагоги матимуть менший успіх, як тепер, бо населення цього міста досить байдуже ставиться до об'єднання школи, в якій на 2.000 учнів мало б бути всього лише 9 кольорових дітей.

Ярослав Курдидик

СОВЄТИ ПРИСПІШУЮТЬ БУДОВУ АМЕРИКАНСЬКИХ РАКЕТ

Коли підсумувати вістки, що появилися досі в закордонній та американській пресі про ракети, то з них можна було б зладити досить грубу і прецікаву книгу, яку з однаковим зацікавленням читали б не лише люди, пов'язані в якійнебудь формі з мілітарними справами, але й звичайні ляїки. Дуже часто деякі автори таких вісток вдаються до фантазії, сміливо ревалізуючи з відомим письменником - фантастом Жюль Верном. Є чимало таких, що дуже тверезо оцінюють „ракетну дійсність" і займають до неї холоднокровну, мужню поставу, але не бракує й панікерів, що заздалегідь ідуть на всякі можливі компроміси, аби ухилитися від жахливої загрози далекосяжних ракет, або, як їх сьогодні називають популярно, „остаточної зброї", яка є ціллю всіх великих держав і проти якої немає покищо ніяких конкретних засобів оборони.

Щоб не губитися в цій дійсно прескладній ділянці, ракетну зброю треба поділити на: 1) зброю, яка вже є у серійній продукції і яка може бути кожночасно стратегічно застосована; 2) зброю, яка є в стані продукції, 3) зброю, яка перебуває у стані дослідження та випробування і 4) зброю майбутнього, або точніше — „протиракетну зброю".

Коли йде про большевицьку далекосяжну ракету, що наробила останнім часом багато шуму, то це є ракета, яка перебуває щойно у стані дослідження; вона має перейти ще дуже далеку дорогу, щоб її можна було масово продукувати, як надійну зброю.

Ніхто не сумнівається в тому, що большевики, не жаліючи коштів і зусиль, гарячково й наполегливо працюють над міжконтинентальною ракетою, що вони вже добилися у цій справі навіть деяких успіхів, тим паче, коли взяти до уваги, що, після розбиття Німеччини, вони встигли захопити основні осередки ракетної продукції і вивезли до себе чимало німецьких винахідників та спеціялістів з ділянки конструювання ракет. Над яким типом ракет працюють большевики, як далеко пішли вони в тому напрямі і де знаходяться їхні осередки ракетобудівництва, лябораторії та дослідні поля — про це дуже точно знає західня розвідка, і, на випадок війни ці лябораторії і осередки, безумовно, обернуться на румовища. З натяків розвідки відомо тільки, що большевики розробляють плян масової продукції трьох основних типів ракет: близької дії із засягом до 50 миль, середньої — із засягом до 500 миль і далекої — з міжконтинентальним засягом.

Певним також є, що большевики не мають такого широкого діяпазону продукції, як ЗДА, де продукують ракети, почавши від тупоносої протитанкової „Дорт" (вага 17 фунтів, довжина 5 стіп) аж до „Атласа" (8 стіп у промірі, 10 довжини і вагою 90 тонн). Американський уряд не приховує перед народом, які саме типи ракет вже готові й передані збройним силам, а які є ще у стані дослідження. Вистачить розгорнути деякі фахові журнали, щоб переконатися, що ЗДА не прогавили в тій ділянці часу, що гроші громадянства не марнуються, а також чому скорочується збройні сили на 100 тисяч вояків і якою силою плянується їх „вирівняти".

Протиракетної зброї, що мала б стовідсоткову певність, ще немає, але ЗДА встигли в цьому напрямі далеко випередити СССР, вдосконалюючи, зокрема, ракету типу „Ніке", що має бути прототипом майбутньої протиракетної зброї. Щоб заспокоїти схвильовані народи Заходу, уряд ЗДА проголосив, що вже нині є готовий надзвичайно складний радаровий прилад, який з усією точністю може викривати величину, форму, напрям і швидкість ворожої ракети. Засяг цього приладу переходить 3 тисячі миль і його завдання у майбутньому буде не лише в тому, щоб викривати балістичні або керовані ракети, але й скеровувати автоматично проти них ракети-перехоплювачі, що мають їх нищити.

Деякі американські фахові коментатори підкреслюють не без слушности, що ніщо, може, не прислужилося так приспішенню розбудови ракетної зброї в ЗДА, як саме заява большевиків, що вони „добилися" великих успіхів у випродукуванні міжконтинентальної ракети. Сьогодні — завважує один фахівець, — ми знаємо, як нам повести відповідний протинаступ або як його можна з найбільшим успіхом паралізувати"...

Остання „ракетна гарячка" послужила за пересторогу і поштовх для Заходу, щоб він приспішив всесторонню продукцію своїх ракет, якщо хоче вдержати незахитаний досі балянс своєї безсумнівної переваги у кожному типі модерної зброї.

Лев Шанковський

ДЖІЛАС ТА УКРАЇНСЬКІ ПІДПІЛЬНІ ПУБЛІЦИСТИ

(2)

II

Все ж таки своїм ученням Джілас Америки не відкриває. Коли шукати українських попередників Джіласа, то треба сказати, що вже за 8-10 років перед ним публіцисти українського підпілля Петро Полтава й Осип Горновий, а зокрема Петро Полтава, в низці своїх публіцистичних творів дали московському большевизмові оцінку, аналогічну до тієї, що її тепер дав Джілас. Ознайомлений з творами Полтави й Горнового український читач книги Джіласа не може надивуватися, до якої міри ці оцінки є ідентичні, як подібні формулювання думок цими авторами, якою спорідненою є навіть фразеологія, що її ці автори вживають у своїх творах. Коли читаєш окремі місця книги Джіласа, створюється враження, що її автор ознайомлений з працями й висновками українських підпільних публіцистів, і ми цього навіть не можемо виключити, бо не знаємо всіх шляхів, якими ходили книжечки українських революціонерів-публіцистів, і чи, бува, не замандрували часом які й на письмовий стіл віцепрезидента Югославії. Подібність арґументації й висновків з неї разюча, і в цьому може переконатися кожний, хто завдасть собі труду познайомитися з книгою Джіласа і працями наших провідних підпільних публіцистів, що були написані за 8-10 років перед книгою Джіласа.

Незалежно від різниць у просторі й часі, українські підпільні публіцисти-націоналісти і колишній комуністичний вельможа Джілас дійшли до ідентичних висновків щодо того, чим є комунізм. Для Джіласа джерелом лиха в комунізмі є „нова" кляса експлюататорів, що „присвоїла собі засоби та знаряддя виробництва і монопольно володіє ними"; для Полтави, наприклад, „нова" кляса — це „кляса большевицьких вельмож", що „монопольно володіє засобами й знаряддями виробництва" і „поставила себе в упривілейоване політично й економічно становище". За Джіласом, „нова" кляса експлюатує мільйони працюючих, як ще досі ніколи й ніхто їх не експлюатував, а за Полтавою „кляса большевицьких вельмож відновила експлюатацію працюючих" „до невідомих досі меж". Писав Полтава за десять років перед Джіласом: „Мільйони працюючих СССР за допомогою терористичного апарату гноблення (порівняй Джіласові роздумування над ролею юстиції й поліції в обороні інтересів „нової" кляси) примушується жити в найгірших економічних умовах... колгоспна система — це своєрідна реставрація панщизняної системи... її плодами праці цілком розпоряджається кляса большевицьких вельмож... додаткову вартість давніше забирав чужинець-капіталіст — тепер додатковий продукт забирає в основному чужинецька за своїм національним складом кляса большевицьких паразитів..." Сьогодні висновки Джіласа тотожні з висновками Полтави з-перед 10 років, коли він писав: „Не безклясове суспільство, не „комунізм" будують в СССР большевики, а нову гнобительську й експлюататорську соціяльну систему. Місце колишніх експлюататорів поміщиків і капіталістів займають сьогодні нові суспільні паразити — верховоди большевицької партії, МВД і МҐБ, адміністрації, армії. (У Джіласа ідентично!). Ці верховоди вже виразно оформилися в нову експлюататорську клясу — клясу большевицьких вельмож". Джілас пояснює широко, чому в комуністичній Югославії ніякі реформи не могли дати бажаних наслідків (напр., сільські кооперативи, робітничі ради в фабриках), і ці пояснення зводяться до того, що вже 10 років тому сказав Горновий: „Використовуючи своє панівне монопольне становище, большевицька партія забезпечила за собою панівне становище і в економічному відношенні... Вона їх взяла у власне розпорядження, бо ж народ не приймає жадної участи в керівництві державою...

(Продовження на стор. 3-ій)

ЩО САМОМУ ЙТИ...

Що самому йти —
як гору нести.
Що гуртом іти —
як в маю цвісти.

І дорога та
не така крута
І дзвенить злота
краще золота.

Добре слово чуть,
то коротка путь,
І в душі твоїй
соловейки б'ють.

Що в гурті іти —
як в маю цвісти,
А самому йти —
що гору нести.

А. М'ЯСТКІВСЬКИЙ

Анна Франко-Ключко

ЛИСТИ ДО ТОВАРИШКИ

(5)

Як реакція на нашу постійну духову працю вдома і в школі, наші молодечі істоти вимагали відпруження, руху і забав.

Площа поза шкільним будинком, як тільки починав дзвонити дзвінок на павзу, заповнялась більшими, меншими і найменшими дівчатками. Під доглядом учительок ми заводили гри і забави повні гамору, сміху, а нераз і плачу. Радісні й щасливі ми дихали свіжим, огрітим сонцем повітрям і з найбільшою неохотою знов ставали в пари, щоб вертатися до кляси.

Влітi в гарний погідний день ціла школа вибиралась на прогулянку до Янова, Бруховичі або Погулянку. Учительки залишали свою офіційність, ставали приступні, веселі і милі, брали участь в наших забавах, сміялись і раділи разом з нами. На ті прогулянки дозволяли їхати з нами і нашим мамам. Моя мама не минала ніколи такої нагоди, а для мене це була подвійна радість, бо вона завжди везла з собою добре напакований кошик з усякими добрими речами і ми, як тільки розтаборювались на місці, робили загальну гостину.

Взимі, хоч більш приватного характеру, найбільшою нашою розривкою було лижвування на Пелчинській площі. Там були дві совганки, одна велика, де майже щовечора грала музика, де було багато світла і приходила переважно польська публіка. Площу меншу, тут же коло великої, заповнювала звичайно українська молодь. Туди заходили не тільки наші батьки, також дуже часто котрийсь з учителів або вчительок. Я звичайно, вивчивши задане і написавши задачі, бігла туди разом з братами, часом ішла з нами й мама. Тато приходив рідко, хіба тільки подивитися, як ми їздимо. Туди приходили також і товариші братів, студенти і студентки, і там чути було майже виключно українську мову.

Музика доносилась до нас з сусідньої площі притишено й солодко, і ми віддавались лижвуванню з цілою душею. Мої товаришки, брати і їх товариші лучились в великий ланцюг, що ганяв по льоді, крутився, закручувався і розкручувався, мов вуж, щоб в кінці, розірвавшись на групи, пуститися в перегони з морозним вітром.

Отам, на тім лижвуванні, стала я приглядатись чужим хлопцям, товаришам моїх братів. Мої три брати, що були за мене старші і часто мене побивали за мої збитки та задирки, виробили в мене не дуже то похвальне поняття, а тому й до чужих хлопців я відносилась з певним застереженням.

Але тут на совганці товариші моїх братів кланялись мені ввічливо, питали маму, чи можуть зі мною лижвувати, навіть хвалили мою їзду і говорили компліменти.

Це вже було щось інше. Я стала приглядатись їм привітніше і зауважувала, що їздити з ними далеко приємніше, як з братами. Між оцими хлопцями був товариш брата Тараса, Володимир К., стрункий високий шатен з синіми очима. Тарас їздив майже цілий час з його сестрою Ольгою, а він їздив зі мною. Їздити з ним ставало щораз приємніше, і вже в школі я думала, чи він прийде знов на совганку ввечері. Годі було дочекатись того часу, коли можна було йти на став, і я стала вчитися старанно і пильно, щоб тим солодшою була нагорода побачення з ним. А ми були такі ще діти, такі несміливі, скромні, повні мрій і фантазії. Між собою ми майже не говорили, бо нам вповні вистачало того, щоб бути разом, поглянути часом в очі одне одному, зловити щиру усмішку.

На Різдво запросила його мама нас всіх до себе на ялинку. Анна Павлик пошила мені, як мені на той час здавалося, дуже гарну суконку з темночервоного оксамиту. Коли ми прийшли в яркоосвітлену вітальню, де стояла посеред кімнати велика, гарно прикрашена ялинка і я стрінулась з його поглядом, моє серце виповнилось щастям вщерть. Було весело-радісно, ми разом колядували, потім бавилися в різні гри, а по вечері ще довго сиділи гуртом.

Наступного літа ми знов були разом у горах в Буркуті. Ходили збирати суниці, грали в круглі, їздили на дарабі. Тарас був все з Ольгою, а я з Влодком. Ми ходили разом далеко в гори, на мадярську границю, блукали зворами і переходили гірські потоки. Влодко помагав мені переходити трудні місця, подавав руку, коли треба було перескочити потік, збирав для мене квіти та ягоди, і, немов цвіт суниці, ніжний і пахучий, розцвів цвіт нашої першої любови. Між нами не було ні мрій, ні признань. Звичайні слова, несміливі погляди і глибоке щире чуття, що зачинало розцвітати в глибині серця.

Та зла буря зірвала ніжний цвіт любови, прийшов біль страждання, розпука, — і розлука назавжди...

Пройшов час, згладив жаль і біль — і лишився тривалий спомин про першу любов у снах і мріях...

Могутнім чинником в нашім душевнім розвитку були книжки. Спершу шкільна лектура дала нам в руки книжки в мовах, які ми вчили. Це були твори великих письменників, які збагачували й розвивали наші душі, знайомили нас з життям інших людей, часом фантастичним, а часом реальним. Але, читаючи книжки за порадою і вибором учителів, а вдома батьків, ми скоро навчились вибирати ті, що могли принести користь і збагатити душі, — а не ті, що могли їм пошкодити.

Ми проходили час, коли дівчинка перестає бути дитиною, але ще не ввійшла в вік дорослий. В тій переходовій добі сприймається життя далеко вразливіше, нераз з тяжкими переживаннями, і вчителі наші вкладали багато старань, багато вирозуміння і зрозуміння, щоб допомогти нам перейти той критичний період нашого життя.

Мов рвучкий гірський потік — то рветься по камінню, то спадає зі скелі піністим водоспадом, то щезає десь під скелями та вивертами і лише тихеньким шепотом звіщає свою приявність, — так і природа дівчини-підростка штовхає її на непевні стежки, — то заглиблює її в кришталеві води чуття і душевних переживань, то дає їй закуштувати гірких розчарувань, зневіри і розпачу, то пориває на піднебесні вершини щастя, то наводить спокійні міркування, прохолоду відпочинку і рівноваги.

Яке щастя, коли має ця дитина когось близького, що зрозуміє її переживання, порадить і розрадить, щирими й теплими словами стане їй відкривати містерію людського життя, — візьме за руку і виведе на ясну дорогу з манівців збентеження і зневохоти!

Але строга дисципліна, заведена нашими вчителями, їхня вимогливість і заохочування до праці були тим добродійним бальзамом на наші розтріпані, ще не сформовані характери.

Пройшло п'ять нових літ, ми черпали запопадливо з великої книги знання, багато вчилися, розвивались фізично і духово, і, коли останнього дня вийшли зі школи і брама за нами замкнулася, ми знали, що цих п'ять літ не пропало, що зі школи ми винесли великий скарб.

Я кінчаю лист, що можу йому дати наголовок „Виділова школа", — моя, а може й твоя, а може кожної іншої дівчинки між 9 і 14 роками.

Здоровлю щиро

Гандзя.

(Далі буде)

ДОПОМОЖІТЬ ВДЕРЖАТИ І РОЗБУДУВАТИ ДЛЯ НАШОЇ ДІТВОРИ РІДНУ „ВЕСЕЛКУ"! ПОШЛІТЬ СВОЮ ПЕРЕДПЛАТУ І ПОЖЕРТВУ НА ФОНД „ВЕСЕЛКИ"!

ДЖІЛАС ТА УКРАЇНСЬКІ ПІДПІЛЬНІ ПУБЛІЦИСТИ

(Продовження зі стор. 2-ої)

Профспілки, заводські і фабричні комітети, колгоспні збори партія використовує для проведення в життя власних плянів, що йдуть урозріз з інтересами працюючих... Ради — тільки демократичні куліси до диктатури сталінської кліки. Народні маси СССР не мають своїх справжніх представників у жадному державному органі — від найвищого до найнижчого... Вибори в СССР — це не вільний вияв волі народу, а насильне примушування працюючих голосувати за сталінських кандидатів, вигідних клясі большевицьких експлюататорів. Для нас, громадян СССР, це цілком очевидна правда і без доказів". Джілас мав теж нагоду переконатися в існуванні тієї „очевидної правди": його вибрали в Чорногорі послом до комуністичного парляменту 99,8% голосів усіх виборців і такою ж кількістю голосів позбавили мандату, коли почалися його розходження з диктатором Тітом.

Може деяка розбіжність є в поглядах Джіласа і українських публіцистів на основи політичної й економічної сили „нової" кляси. „Основою сили цієї нової кляси, — пише Полтава, — є її політичні привілеї, монополістичне становище большевицької партії, її необмежена влада, повна безконтрольність комуністів збоку народних мас. Маючи необмежені політичні права й будучи в результаті цього необмеженим (у Джіласа: монопольним) господарем усіх багатств СССР, ця кляса забезпечила за собою й виразні економічні переваги в совєтському суспільстві". Подібно представляє справу Горновий: „На ґрунті монопольного, політичного й економічного становища партії, ця партія оформилася в нову експлюататорську клясу большевицьких вельмож". Джілас вважає, що політичні привілеї „нової кляси" — це наслідок монопольного володіння засобами й знаряддями виробництва, і гадає, що цих привілеїв „нова" кляса ніколи і під жадною умовою не зречеться. Але коли вже йде про Джіласову характеристику нової експлюататорської кляси, оцих „буржуазних типів" у новому югославському комуністичному суспільстві, то вона ніби живцем взята від Полтави. „Большевицьким вельможам, — писав Полтава, — ніколи нічого не бракує, вони мають просто розкішні умови життя. У той час, коли мільйони працюючих живуть у крайній нужді, в голоді, большевицькі вельможі встановили для себе неймовірно високі платні, мають всього вдосталь, добре їдять, вишукано одягаються, гарно живуть, досхочу користають з усіх культурних розваг, забавляються. Це вигідне, розкішне життя большевицькі вельможі забезпечили собі за рахунок експлюатації совєтських мас... Слова Маркса про те, що „нагромадження багатств на одному полюсі завжди супроводиться нуждою на другому полюсі, вірні не тільки в застосуванні до капіталістичного суспільства, але й у такій же мірі до сьогоднішнього совєтського суспільства".

СПІВЛАСНИКИ УНДОМУ НЕ ЦІКАВЛЯТЬСЯ СВОЄЮ УСТАНОВОЮ

НЕ МОЖНА ВІДБУТИ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ У НЮ ЙОРКУ ЧЕРЕЗ БРАК КВОРУМУ

Історія з цьогорічними Загальними Зборами Українського Народного Дому в Ню Йорку характеристична для загального упадку зацікавлення громадськими справами українською громадою в Америці. В даному випадку вона становить своєрідний унікат: люди склали поважну суму гроша, закупивши паї (уділи-шеря), але, зробивши це в почутті свого національно - громадського обов'язку, перестали настільки цікавитися дальшою долею установи, яку вони заснували і якої співвласниками вони являються, що ані не приходять самі на загальні збори УНДому, ані не присилають свого уповноваження, щоб урядуюча Дирекція могла ним покористуватись для переведення зборів.

Таким чином вже двічі скликувано Загальні Збори уділовців УНДому в Ню Йорку, 7 квітня 1957 р. і 26 травня 1957 р., й обидва рази, після вияснення правно - формального стану, приходилося відкладати Загальні Збори на пізніше, бо — не було вимаганої статутом безоглядної більшости уділовців. Статут Українського Народного Дому в Ню Йорку побудований на законі про фінансові корпорації, де число членів рахується не за числом приявних фізичних членів, а за числом розпроданих шерів (уділів). Продано таких шерів-уділів 2,192, отож безоглядну більшість становить 1,096 шерів. Рахуючись з можливістю, що багато членів, власників шерів, може бути перешкоджених у часі відбування Загальних Зборів — внаслідку недуги, праці, чи відсутности в місті і т. п. — Дирекція, розсилаючи запрошення на Збори, залучала уповноваження („проксі"), з просьбою, щоб ті, які не зможуть явитися, надіслали те уповноваження Дирекції. Воно означало б не тільки довір'я даного уділовця до теперішньої Дирекції, але й давало б формально змогу відбути Збори, бо надіслане уповноваження („проксі") вважається репрезентацією члена - уділовця. Статут же таких фінансових корпорацій, складений, як сказано, за обов'язуючим законом, не дозволяє відбувати зборів при будь-якій скількості членів, якщо на тих Зборах будуть прийматись постанови будь - якого фінансового характеру, головно щодо прийняття будь-яких нових фінансових зобов'язань. Для важности таких ухвал потрібна обов'язково найменша безоглядна більшість уділовців. Тим часом, 7 квітня ц. р. приявних було 894 уділовців (фізичними особами, що з'явились, і надісланими „проксі"), а 26 травня — 846 уділовців. В обох цих випадках не можна було „досягнути" до числа 1,096 і тому Збори не могли відбутися!

Очевидно, що це створює дивовинну ситуацію. Статут вимагає щорічного перевибору 7-х членів Дирекції. Вона складається з 21 директорів, вибираних на 3, 2 і 1 роки. Крім цього, впродовж року бувають зречення членів Дирекції, а Дирекція нерадо користає з права тимчасової кооптації. Наші люди дуже вразливі на тому пункті, щоб хтось не „засиджувався" в правлінні громадською установою, з другого ж боку не проявляють зацікавлення життям і проблемами тієї установи і внеможливлюють перевибір правління. Така ж установа, як УНДім в Ню Йорку, має свої особливі проблеми: і грошової і громадсько - культурної натури. Грошові клопоти полягають у тому, що куплено будинок УНДому з розмірно малою готівкою в порівнянні до ціни купна, а конечність переведення основного ремонту й інших вкладів збільшило довг (обтяження морґеджами). З різних причин треба було теж купити сусідній дім. Маєток збільшився, вартість шера зросла, але є тісно з готівкою. На новий дім не було грошей та старий вимагає щораз нових направок. Водночас Народний Дім — це один із головних центрів культурно - громадського життя і вимагає теж плянового підходу до нього. Все це проблеми, що їх Дирекція рада бодай раз до року переговорити з ширшим колом співвласників тієї установи, які повинні нею дорожити. Як же ж можливо зробити це, коли ці самі співвласники зборів, ані самі не являються, ані не присилають уповноважень, занадто байдужні чи ліниві, щоб вкинути листа до найближчої поштової скриньки, пожертвувавши на власну установу марку за 3 центи!

На 6 жовтня 3 год. попол. призначено вже втретє Загальні Збори уділовців У. Н. Дому в Ню Йорку. Цікаво, чи тепер переможе впертість байдужности, чи почуття громадського обов'язку.

І. К-н.

● Католицька церква св. Михаїла при 34-ій вулиці в Ню Йорку відзначила 100-річчя свого існування. Архиєрейську Службу Божу відправив єпископ Томас МекДаннел, який колись був членом цієї парохії, а кардинал Ню Йорку Френсіс Спеллман був присутній на цій Богослужбі.

● Управа міста Пасадена в Каліфорнії запросила англійську княжну Марґарету, „Троянду Англії" на Турнір Троянд, який відбудеться під час святкування Нового Року.

Український Літературно Мистецький Клюб, Ню Йорк 149 2-d Av.

З Літературно - Мистецького Клюбу повідомляють, що Правління Клюбу заплянувало з нагоди 40-річчя Української Революції цикл вечорів, присвячених проблемам тогочасної літератури, театру, музики, образотворчого і пластичного мистецтва та політики. Першу доповідь з цього циклу матиме проф. Левко Чикаленко п. н. „Український Петроград у революції". Доповідь відбудеться у п'ятницю, дня 4 жовтня ц. р., о год. 8-ій вечора.

6 королів і 2 президенти були на похороні Гаакона VII

Осльо. — У вівторок 1 жовтня ц. р. відбувся в столиці Норвегії похорон померлого 21 вересня ц. р. у віці 85 років норвезького короля Гаакона VII. Тіло перевезено з каплиці в королівському палаці до собору, де на поминальній Богослужбі були приявні прибулі закордонні представники, норвезький уряд у комплекті, дипломатичний корпус і репрезентанти норвезьких установ з цілого краю. Потім відбувся похоронний похід з собору до прастарого замку Акерсгус, де у крипті покладено домовину з тлінними останками улюбленого короля поруч із домовинами його дружини королеви Мавд і колишньої наступниці престолу княжни Марти. Дорогою, що її вимощено каменями ще в 1280 році, йшли за домовиною 5 володарів: норвезький король Олаф V, шведський король Густав Адольф, грецький король Павло, бельгійський король Бодуін і данський король Фрідрих IX. Між ними був теж князь Бернард голляндський, чоловік королеви Юліяни, яка їхала повозкою з королевами Швеції і Данії. З двох республік прибули президенти: президент Ісляндії Асгеір Асгерсон і президент Фінляндії Ургу Кекконен. Офіційні репрезентанти прибули з 36-х країн. Особистим представником президента Айзенгавера був його приятель, промисловець Роберт Стенлі Файрстон. В моменті, коли похоронний похід вирушив із собору — залунали дзвони і в усій Норвегії завмер рух.

Труман закликає вільний світ не вірити кремлівським правителям

Ню Йорк. — Колишній президент Гаррі С. Труман надрукував статтю в часописах Північно-Американського Часописного Союзу, в якій закликає весь вільний світ не вірити правителям із Кремлю, які зацікавлені більше тим, щоб втриматися при владі ніж світовим миром або навіть життям і безпекою свого власного народу. Совєтські провідники час від часу говорять про світове роззброєння, але роблять це для пропаґандивних цілей, а не в добрій вірі, щоб дійсно осягнути мир у світі. Це правда, писав Труман, що совєтські диктатори бояться свого власного народу. „На мою думку, писав колишній президент, велике стримати в неволі свій власний нарід і застрашувати своїх сателітів та уряди вільних держав у світі". Недавно СССР криваво здавив повстання в Мадярщині, а тепер ширить неспокій на Середньому Сході. Він хвалиться своїм летунством і підводними човнами та далекопростірними керованими ракетами. СССР постійно відмовляється погодитися на міжнародну інспекцію в справі зброєнь, хоч без того не може бути жадного порозуміння в справі роззброєння. Народи в СССР не мають причини боятися аґресії вільного світу. Нарід у уряд ЗДА ніколи не мали і не мають злих замірів проти народів СССР і їхньої країни.

Спорт

УСК — НЮ ЙОРК РОЗПОЧАВ СВІЙ СЕЗОН

В неділю 22 вересня розпочався футбольний сезон 1957/58 для УСК-у Ню Йорк. Висліди УСК того дня: Бриджпорт Сіті, С. К. — УСК 1:5 (1:4), Бриджпорт С. К. резерва — УСК резерва 2:2 (1:2), Бруклин С. К. учні — УСК учні 1:5.

По кількох гострих стрілах по воротах УСК-у вже в перших хвилинах гри, що їх Цьолко бравурно виловлює, УСК добуває у 8-й хвилині гри стрілом Павлюка перші ворота. Але в 11-й хвилині гри Цьолко при зударі з напасником противника, контужений в голову, мусить від'їхати до шпиталю, а його місце займає Олійник А. I змагуни і публіка дещо непокоїться. Однак Олійник скоро переконує, що він теж не допустить м'яча у свої ворота, а Шміґель з оборони добуває другі торота для УСК-у. Стан 2:1 для УСК-у, бо противник добуває одні ворота з карного. Після довшого обидвосторонніх атак Аридт та Шпон підносять вислід 4:1 для УСК-у.

У другій половині обидві сторони далі намагаються добувати ворота, але оборонець УСК-у Шміґель з половини площі б'є м'яча на ворота противника. Павлюк стоїть коло воротаря, але м'яч „зліено" по-під саму поперечку знову знайшов дорогу до воріт противника.

Останніх 20 хвилин гри пройшло значно повільніше, а кінцевий свисток судді кінчить гру 5:1 для УСК-у. Всі змагуни УСК-у грали жертвенно, хоч не завжди раціонально.

Склад УСК-у: Цьолко (А. Олійник), Шміґель, Панкевич, Колодій, Гаврилюк, Наливайко, Шпон, Вітюк, Павлюк, Аридт, Василькевич, Надзікевич. Глядачів біля 400.

Бріджпорт С. К. — УСК — (резерва) 2:2. Резерва УСК-у (в більшості змагуни 20 або нижче 20 років життя) потребують тренінґу. Зате УСК — учні — розгромили Бруклин С. К. (учні). УСК резерва „Б", юньйори, УСК новаки ще павзували. (ix)

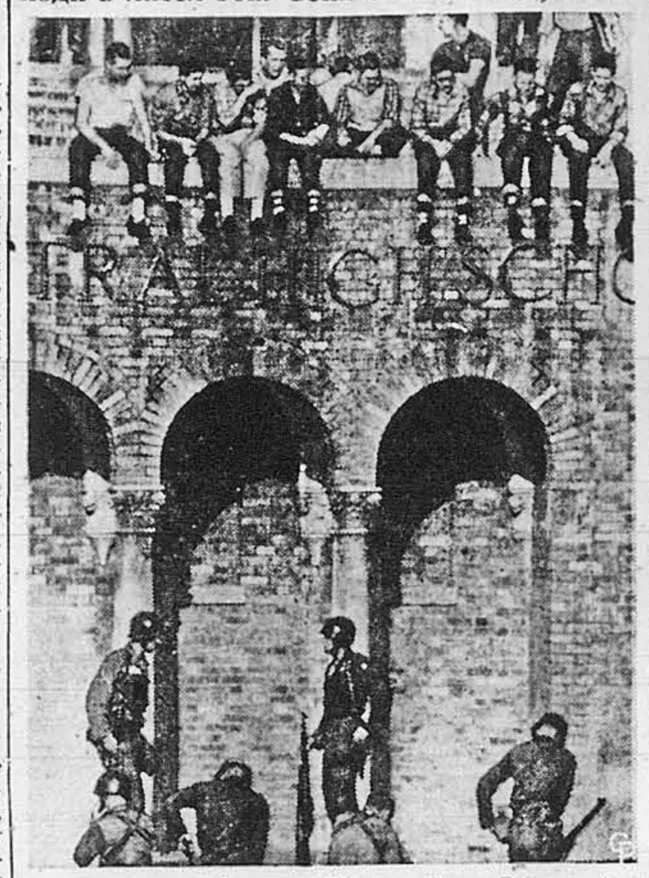
Короткі Вістки

● *У комуністичному Китаї* засутили на смерть двох духовників одної секти, які буцімто займалися виробом паперових мечів і рушниць задля озброєння ними антикомуністів, що мали скинути режим Мао Тсе-тунґа. Спершу комуно-китайський суддя не взяв поважно доносу на цих духовників і звільнив їх. Але — як повідомляє комуно - китайська преса — „народні маси" були цим так обурені, що небезпечних фабрикантів паперової зброї вдруге заарештували і засудили на смерть.

● **У найменшій республіці світу, Сан Маріно,** де точиться гостра боротьба між комуністами й антикомуністами, комуністичний уряд „подвоїв місцеву „армію" з 100 поліціянтів на 200. Але вся ця „збройна сила" розпоряджає крісами — без набоїв. Новим поліціянтам видано кріси теж без набоїв, бо вони не знають, як поводитися з стрільною зброєю.

● **Шкільний автобус,** їдучи сліпою вулицею в Лос Анджелесі, Каліфорнія, упав в рів 25 стіп завглибшки. Двоє дітей згинуло, а 18 поранено. Катастрофу спричинила несправність у гамульцях.

ПОДІЇ В ЛИТТЛ РОКУ ВОНИ ОБСЕРВУЮТЬ „З ГОРИ"

Учні Центральної Середньої Школи в Литтл Року, вилізши на верхню терасу школи, обсервують із зацікавленням, але спокійно, вояків 101-ої парашутної дивізії, що прибули охоронити школу.

Папа поручає писати пресі тільки правду

Рим. — Папа Пій XII звернувся з закликом до 5-го Світового конґресу католицьких журналістів, який від понеділка цього тижня радить у Римі, щоб преса оминала використовування вісток для нездорової сенсації, а присвятилась виключно ширенню правди. Папа одверто скритикував у свому зверненні поведінку преси. Коли, мовляв, стежити за часописами, то аж надто часто кидається в очі викривлювання фактів і безцеремонна поведінка з різними подіями, виключно для цілей сенсації. Спершу — казав Папа — подається вістку з уваги на її цікавий для найширшої публіки зміст, а потім провірюється її правдивість. „Відсутність об'єктивности часто доводить до роздування історії, що у висліді дає переборщування і несправедливе оцінювання фактів. Недостача чесности є також відповідальна за викривлювання відомостей або їх одностороннє насвітлювання. Воно має поганий вплив на публічну опінію, яка має право домагатися, щоб інформовано її правильно та не обманювано", — заявив буквально Папа.

Демократи плянують свою стратегію на 1958-ий рік

Бостон, Массачусетс. — Демократичні провідники з 11-ох східніх стейтів відбули районову конференцію, на якій обговорювали основи виборчої кампанії в 1958 і 1960 роках. Це вже остання з шістьох подібних районових конференцій, які відбулися в інших районах. „На конференції були представники стейтів Нової Англії та Ню Йорку, Пенсилвенії, Ню Джерзі, Делаваре і Мериленду. В конференції взяли участь голова Демократичного Крайового Комітету Пол М. Ботлер та губернатори Фостер Фуркало (Массачусетс), Денніс Дж. Роберс (Ровд Айленд) і Едмунд С. Москі (Мейн), а також демократичні партійні провідники зі згаданих стейтів. Ботлер передбачав „великі речі для Демократичної партії в 1958 році". Він гадає, що його партія здобуде в виборах найближчого року кілька нових сенаторських становищ та незначне число нових конґресменів, які переможуть в тих округах, що їх досі займали республіканці. Ботлер вірить, що демократи збільшать число своїх губернаторських становищ, яке тепер виносить 29 (республіканці — 19). Республіканці вже відбули подібні конференції і також заявили, що сподіваються перемоги в виборах 1958 і 1960 роках.

Атомово-промисловий форум про труднощі в будові атомових електрівень

Ню Йорк. — Інкорпорація Атомово - Промислове Форум, до якого належать представники 26-ох країн вільного світу (1,674 члени з 518-ох організацій) повідомляє, що будова атомових електрівень відбувається повільнішим темпом як давніше передбачувалося. Голова цього форуму Алфред Іддлес в листі до членів стверджує, що „праця над запряженням атомової енергії до продукції електричної енергії має вже деякі успіхи, але перешкоди в осягненні цієї цілі виявилися більші, як давніше сподівалися, і сталося це, головним чином, внаслідок великих коштів продукції атомової електричної енергії". Іддлес передбачає, що треба буде перемогти деякі технічні труднощі, поки кошти продукції атомової електрики будуть такі, що вона зможе з успіхом конкурувати зі звичайною електрикою. В цьому повідомленні хвалиться Велику Британію, яка зуміла збудувати вже атомну електрівню, яка може продукувати від 5 до 6 мільйонів кіловатів електрики.

ВСЯЧИНА

ЄРИХОН ЧАСТО ВАЛИВСЯ

Розкопи британсько-американських археологів виявили, що біблійне місто Єрихон було 24 разів відбудоване, поки вкінці завалилося від єрихонських труб Йошуа. Археологи, які студіюють знахідки в передбіблійному Єрихоні, сушать собі голову над такою загадкою, як могли кочуючі мисливці і збирачі ягід з-перед 10,000 років перескочити через період хліборобської культури і стати мешканцями міста. Руїни першого із 24 завалених на протязі многих століть Єрихону свідчать про те, що ті, що його будували, були великими майстрами.

СОНЯЧНА ПІЧ

Японський вчений винайшов спосіб застосування соняшної енергії для потреб людини. Він сконструював сонячну піч, на якій за допомогою сонячного проміння можна варити страви. Піч збудована майже виключно зі шкла і має вигляд невеликої каструлі. У цій „сонячній" дакструлі кілограм рижу вариться 40 хвилин, а печеня з двох кілограмів м'яса — 30 хвилин. Такі сонячні печі є вже в багатьох японських селах.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Т-во „Укр. Січ", Відд. 39, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 6-го жовтня, о год. 3-ій по пол. в У. Н. Домі. Проситься всіх членів прийти на збори. В суботу, 5-го жовтня, від год. 8 до 10 веч. і в неділю, 6-го жовтня від год. 12 до 3 по пол. можна вплачувати вкладки. Управа просить всіх довгуючих членів, вирівняти свої залеглості. — Управа.

ВІЛКС БЕРІ, Па. — Б-во св. І. Хрестителя, Відд. 223, повідомляє всіх членів, що звичайні збори відбудуться в неділю 6-го жовтня, в парох. залі, зараз по Службі Божій. Присутність всіх членів обов'язкова. — Управа.

• РОЗШУКИ •

Марія Габак, пошукує брата МИКОЛУ ГАБАК, з пов. Старий Самбір. Хто знав би про нього, або він сам, прошу зголоситись на адресу
Josephine HARMATIUK
R. D. # 2 Dutch Hill Rd.
Frankfort, N. Y.

Григорій Шніцар, з с. Річичан, пов. Городок, коло Львова, пошукує ВАСИЛЯ БАРАНА, з села Жеребки Королівські, пов. Тернопіль. Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
Gregory SZNICAR
2315 W. Cortez Street
Chicago 22, Ill.

Пошукую ВАСИЛЯ ГУСІРА, по батькові Михайло, зі села Старий Яжів, пов. Яворів. Він народився в США. Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
Nykola MAKSYMYK
1221 Lawrence Ave.
Eddystone, Pa.

Пошукую з села Нагуєвич, ОЛЕНУ СОПОТНИЦЬКУ, доньку Івана і МАРІЮ ХРУНИК, доньку Ілька. Хто знав би про них, або вони самі, писати на адресу:
Osyp BADYNSKYJ
86 Baumann Street
Rochester 21, N. Y.

Пошукую рідного брата СТЕФАНА ФАГАРАШ, зі села Східниця, пов. Дрогобич. Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
Maria BADYNSKYJ
86 Baumann Street
Rochester 21, N. Y.

ТАРЗАН, ч. 3942. Неохочі робітники.

Нарешті вони прибули на місце і поставили стовбур на березі ріки.

Голл обережно звернувся до своїх тубільців: — Гаразд хлопці! Хто хоче взяти на себе привілей сплавити стовбур до Наруту?

Запанувала понура, ворожа мовчанка. І тоді з палаючим обличчям виступив наперед один тубілець: — Бвана, ви не можете нікого змусити, щоб дав себе вбити крокодилячому демонові!